

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

ІНІЦІУВАННЯ ІННОВАЦІЙ В РЕГІОНІ ЯК ПАРАМЕТР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО ВИШУ

Кічук Я. В.

Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Україна

Згідно Закону «Про вищу освіту» одним із завдань вищого навчального закладу є забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі наукової та інноваційної діяльності. Для вищого навчального закладу це завдання вимагає не лише цілеспрямованих, а й системних зусиль. До того ж, якщо розуміти, що найвагомішого значення для сучасного вишу набуває сегмент попиту на інновації саме регіону розташування, то вочевидь правомірно розцінювати усі виміри розмаїття соціально-економічного і духовно-культурного буття цього регіону як бази інноваційного розвитку.

Отож, перспективи запровадження інновацій в усіх регіональних сферах безпосередньо або опосередковано пов'язані із спроможністю суб'єктів навчально-виховного процесу вищого навчального закладу, з одного боку, зваживши на наукову експертизу певних інновацій, ініціювати практико-орієнтовні заходи щодо створення відповідної суспільної думки відносно модернізації сталої практики, а, з іншого – через стимулювання наукової творчості викладачів, дослідницької діяльності студентів, експериментальних майданчиків майбутніх фахівців-практиків втілювати інновації з метою інтенсифікації перетворень в регіоні. Відтак постає проблема: якими шляхами можна активізувати механізми формування інноваційного, освітнього простору в регіоні через задіяність ресурсів титульного вишу?

Насамперед зазначимо, що підвищення ролі вищого навчального закладу в окресленому ракурсі не є самоціллю. Йдеться про взаємозабезпечення як соціально-економічної і духовно-культурної потужності регіональних інфраструктур, так і про особистісно-професійне зростання майбутніх фахівців в умовах вищої школи. У першому випадку відбувається «вихід» на соціокультурні цінності; при цьому у такому контексті, який здебільшого схвалюється сучасною науковою спільнотою (Ю. Афанасьєв, Є. Баллер, І. Бех, І. Кон, В. Ксенофонов, О. Шпенглер та ін.).

Відносно другого ракурсу, то слід урахувати думку науковців (Жданович А., Терповська О., Шаповалова Н. та ін.), які кар'єрну орієнтацію особистості розуміють у загальному сенсі як «особливий напрямок професійної поведінки відповідно обраній меті». При цьому вноситься уточнення: поняття «кар'єра» відображає зовнішній рух суб'єкта певної професійної діяльності, а «кар'єрні орієнтації» є внутрішнім джерелом кар'єрних цілей людини. Якщо ж тлумачити окреслене в контексті педагогічної психології, то саме кар'єрні орієнтації й співвідносяться з потребами вищого рівня (вони є стійкими утвореннями), відтак – визначають не лише професійний, а й життєвий шлях людини [1].

Аналіз наукових джерел, у яких висвітлено певні аспекти формування інноваційного простору в регіоні, засвідчує про те, що у вітчизняному соціумі вже помітними є конструктивні напрацювання щодо підвищення ролі вишів у збагаченні інноваційного потенціалу певних регіонів країни [2]. При цьому розглядаються й ресурси (внутрішні й зовнішні) певної території. Наприклад, до внутрішніх можливостей відносять наявність у регіоні інформаційно-ресурсного банку даних про передовий досвід щодо відповідних галузей виробництва, освіти тощо; до зовнішніх – не лише кадрові, а й матеріально-технічні, їх спрямованість на реалізацію інноваційних проектів. Нині вже склалась наукова позиція відносно доцільності розглядати інноваційну культуру регіону як сформованість мотивації до впровадження інновацій регіонального й локального рівнів, а нагляд за інноваційною діяльністю вважати принципово важливою технологією проведення на рівні експертизи інноваційних проектів та результатів їх реалізації. Отож, науковці (зокрема, Є.М. Бачинська) експериментальним шляхом довели, що чітке функціонування такої стратегії – інформаційне забезпечення інноваційної діяльності, створення регіонального правового поля діяльності, координація на рівні регіону інноваційної діяльності усіх її суб'єктів – «здатне породжувати нову якість у вигляді нових ідей та досвіду».

Ми виходимо з розуміння важливості «зустрічного руху» регіонального вишу – суб'єкта ініціювання, організації, координації, експертизи та системно-узагалюювача інноваційної діяльності в регіоні й упровадників інновацій – суб'єктів упровадження продуктів інноваційної діяльності у галузі економіки, культури, туризму, освіти тощо.

Так, в Українському Подунав'ї (Буджак, Південна Бесарабія) – назва території південно-західної України від Дністра до Дунаю, від Чорного моря до границі з Молдовою, яка об'єднує дев'ять районів Одещини, має багатовікову історію і впливовість різних етнічних груп на формування самобутності регіону – понад 75 років існує єдиний вищий державний заклад освіти. Це Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Стратегія розвитку цього вишу розгортається за етапністю становлення, а саме: учительський інститут, педагогічний інститут, гуманітарний університет. Відтепер перспективи його розвитку (в умовах глобалізаційних і євроінтеграційних

процесів, що відбуваються в українському соціумі; набуттям цим регіоном особливого геополітичного статусу; під впливом інтенсифікації місцевого самоврядування та активізації суспільної думки громади міста Ізмаїл пов'язані з перетвореннями у багатогалузевий тип вищого навчального закладу. Так, найбільш конструктивним у цьому контексті визнано компетентнісний підхід до професійної підготовки фахівців, виконання студентами кваліфікаційних робіт та фундаментальних наукових досліджень здобувачів учених ступенів і наукових завдань на замовлення регіону. Накопичений досвід формування інноваційного простору в регіоні суб'єктами навчального-виховного процесу цього вишу переконливо доводить безсумнівні переваги й методу проектів у контексті компетентнісного підходу. Зокрема, протягом останніх років успішно реалізовано наукові проекти, зорієнтовані на розв'язання регіональних проблем в галузі економіки («Перспективи Транскордонної кооперації Євросоюзу «Нижній Дунай» у процесі розширення Європейського Союзу: кластерна стратегія»), історії («Соціально – економічний, історичний та етнокультурний розвиток Півдня України»), педагогіки («Регіональні особливості освіти в полікультурному соціумі українського Подунав'я»), лінгвістики («Літературні мови та діалекти українського Подунав'я. Мультилінгвальний атлас межиріччя Дністра та Дунаю»). У поточному році відбулася успішна презентація (м. Штургарт, Німеччина) бакалавром напряму підготовки «Туризм» Д. Мангулом інноваційного проекту «Шляхами Буджака»; йдеться про розробку комплексного туру на території регіону із презентацією столиці бесарабських болгар, німецьких і швейцарських колоній XVIII – першої половини ХХ – ст., найкрупнішого албанського поселення і найдавнішого міста-фортеці України. Отже, ініціювання і сприяння створенню суб'єктами навчально-виховного процесу вищого навчального закладу регіонального інноваційного простору доцільно розцінювати як вагомий, соціально-значущий, професійно важливий вектор стратегії його розвитку.

Література

1. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі: Монографія / за наук. ред. Титаренко Т.М. – К.: Міленіум, 2016. – 320 с.
2. Воробієнко П., Ложковський А. Компетентнісний підхід у вищій освіті – від теорії до практики // Вища освіта. – 2016 – № 6. – С. 13-20.

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Кондур О. С.

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Україна

На Конференції європейських вищих навчальних закладів (ВНЗ) і освітніх організацій (Саламанка, 29-30 березня 2001 р.) відзначалось, що сучасна європейська вища освіта має будуватись на основі академічних цінностей, тобто на демонстрації якості. Оцінка якості повинна враховувати цілі та місію вищого навчального закладу (ВНЗ). Вона вимагає балансу між нововведеннями і традиціями, академічними перевагами і соціально економічною необхідністю, зв'язністю освітніх програм і свободою вибору студентів. Вона охоплює викладання і наукові дослідження, управління і адміністрування, сприяння потребам студентів і забезпечення позаучбових послуг.

У Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що «якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань» [1]. Забезпечення якості вищої освіти передбачає системний підхід до забезпечення якості освітньої діяльності [2]. Структурно якість вищої освіти можна представити у такому вигляді (рис. 1) [3]:

Рис. 1. Структурна схема якості вищої освіти

Одним із засобів вивчення якості освіти є моніторинг. Вчені неоднозначно трактують та порізно використовують поняття «навчальний моніторинг», «педагогічний моніторинг», «моніторинг якості освіти», «моніторинг якості навчання» тощо. Методологічно моніторинг в